

Holopainen, J. 2016. Yrkeskunnandet i grundexamen i musik. Helsingfors: Nationella centret för utbildningsutvärdering

Utvärderingen gäller yrkeskunnandet i grundexamen i musik. Utvärderingsmaterialet baserar sig på genomförda yrkesprov och på kompletterande material som beskriver hur yrkesproven ordnas. Resultaten ger information om de vitsord som getts för yrkesproven och om verksamheten i anknytning till ordnandet av yrkesproven. Utvärderingen omfattade alla studerande som inledde sina studier för grundexamen i musik genom grundläggande yrkesutbildning hösten 2012 och alla enheter som ordnar denna utbildning. Utvärderingsmaterialet samlades in under hela utbildningen, ända till slutet av vårterminen 2015. Vitsorden och de kvantitativa uppgifterna som ger information om ordnandet av yrkesproven kompletterades med utbildningsanordnarnas självvärderingar. Dessutom analyserades yrkesprovsplanerna och beskrivningarna av yrkesproven, som godkänts av det organ som tillsatts för yrkesproven. I analysen av materialet och resultaten utnyttjades branschlärarnas sakkunskap.

Utvärderingen av inlärningsresultaten grundade sig på yrkesproven, vilket betyder att utvärderingen gällde de studerandes yrkeskunnande. Utvärderingen genomfördes utifrån de krav på yrkesskicklighet och de bedömningskriterier som fastslagits i grunderna för examina och som ska beaktas i utbildningen. När kunnandet bedöms i yrkesproven beaktas hur väl de studerande behärskar arbetsprocessen, arbetsmetoderna, -redskapen och materialen, den kunskap som ligger till grund för arbetet och nyckelkompetenserna för livslångt lärande. Examensgrunderna utgör således en central utgångspunkt för utvärderingen.

Utvärderingsmaterial samlades in av alla utbildningsanordnare (n = 17). Uppgifter om inlärningsresultaten inlämnades av 15 (88 %) utbildningsanordnare. Materialet omfattade 251 studerande och 1 000 yrkesprov. Utvärderingen gällde också specialstuderande. Materialet innehöll endast enstaka vitsordsuppgifter för yrkesprov som specialstuderande genomfört. I materialet ingick yrkesprovsplaner utarbetade av 14 utbildningsanordnare och 890 yrkesprovsbeskrivningar. Självvärderingsmaterialet skickades in av 15 anordnare.

De studerandes yrkeskunnande var utmärkt sett till vitsorden för yrkesproven. Ungefär två tredjedelar (68 %) av de studerande fick vitsordet berömliga, 29 procent goda och 3 procent nöjaktiga. De studerandes vanligaste vitsord var berömliga i alla föremål för bedömning, och de behärskade nästan lika bra alla föremål för bedömning. Det ansågs att yrkesproven var ett bra mått på kunnandet inom området. Männens och kvinnornas kunnande var i genomsnitt på samma nivå. Det fanns skillnader i vitsorden mellan utbildningsanordnarna.

Arbetslivsorienteringen förverkligas rätt så väl i utbildningen i musik. Av yrkesproven i musik genomfördes lite över en tredjedel (37 %) i arbetslivet och nästan hälften i läroanstalterna. Det ansågs att yrkesproven i läroanstalterna motsvarade verkliga arbetssituationer. 39 procent av yrkesproven genomfördes i samband med inläring i arbetet. Enligt utbildningsanordnarna var tillgången på yrkesprovsplatser som var lämpliga med tanke på målen i examen bättre än på platser för inläring i arbetet. En arbetslivsrepresentant deltog i de flesta av bedömningarna av yrkesproven (88 %). Lärarnas arbetslivskompetens var ofta aktuell, och ibland bedömde lärarna yrkesprov även i rollen som arbetslivsrepresentant.

Det noterades inga statistiskt signifikanta samband mellan pedagogiska aktiviteter och inlärningsresultat. Däremot var vitsorden för yrkesproven i någon mån beroende av bedömarna. Att lärarna och arbetslivsrepresentanterna är kunniga i bedömning och att kriterierna tolkas på ett enhetligt sätt är också något som utvärderingen fokuserar på. Utvärderingen visade att det finns skillnader bland annat i kvaliteten på yrkesproven och i bedömningen av nyckelkompetenserna för livslångt lärande. Dessutom observerades skillnader mellan organen som tillsatts för yrkesproven i fråga om deras arbetssätt. Det framkom också utvecklingsbehov när det gäller att engagera arbetslivsrepresentanterna i planeringen av utbildningen och i genomförandet av yrkesproven.

Utvärderingen lyfte fram utvecklingsbehov både hos anordnarna av utbildning som leder till grundexamen i musik och hos utbildningsförvaltningen.